

## 6.2 Tarptautiniai žodžiai ir jų kirčiavimas

**Tarptautiniai žodžiai** – iš vieno šaltinio kilę ir daugelyje kalbų paplitę skoliniai. Juos vartojančios kalbos turi tokias pačias arba artimas reikšmes, pvz., afera, biudžetas, kosmosas, zebras (pasitaiko ir išimčių, pvz., lietuvių kalboje konkursas reiškia lenktyniavimą, varžybas, o tos pačios kilmės žodis „Konkurs“ vokiečių ir norvegų kalbose reiškia bankrotą). Tarptautiniai žodžiai dažniausiai reiškia sąvokas, svarbias tautų bendravimui, reikalingas mokslui, technikai, kultūrai, todėl daugelyje kalbų jie sudaro didžiausią naujažodžių dalį.

Evalda Jakaitienė „Tarptautiniai žodžiai“

Tarptautinių  
žodžių forma  
įvairiose kalbose  
gali skirtis.



### TARPTAUTINIŲ ŽODŽIŲ VARTOJIMAS

Nėra vienos griežtos taisyklės, kada turime vartoti tarptautinius žodžius, o kada lietuviškus. Visada reikia pagalvoti, kuris žodis (tarptautinis ar lietuviškas) jums labiau tinka pagal prasmę ir stilių. Šiais laikais vis intensyviau stengiamasi kurti lietuviškų tarptautinių terminų atitikmenis, todėl rašant rekomenduotina pasvarstyti, ar neverta tarptautinio žodžio pakeisti lietuvišku atitikmeniu, jeigu jo reikšmė vienodai tinka.

### TARPTAUTINIŲ ŽODŽIŲ KIRČIAVIMAS

Tarptautinių žodžių kamienuose dažniausiai esantys **trumpieji o, e** žymimi **kairiniu** kirčio ženklų, pvz.: poėzija, zèbras, rèplika, polifònija, artèrija.

**Išimty**s yra kai kurie senesnieji skoliniai, pavyzdžiui, inventōrius, aksómas, admirólas, barōnas, cólis, dóleris, fortepijōnas, generólas, kalendōrius, kapeliōnas ir kt., kuriuos kirčiuojame **dešiniu** arba **riestiniu** kirčio ženklų.

Tarptautiniuose žodžiuose vartojami dvigarsiai ir dvibalsiai, kurių pirmieji dėmenys yra **u, o, i** (ui, oi, ou; u, o, i + l, m, n, r). Tvirtapradžiai šių dvigarsių dėmenys bendrinėje kalboje turi būti tariami **trumpai**, todėl yra žymimi **kairiniu** kirčio ženklų.

## 6.2 Tarptautiniai žodžiai ir jų kirčiavimas

1. Išrašykite tarptautinius žodžius (jeigu reikia, naudokitės *Tarptautinių žodžių žodynu*).



### TARPTAUTINIAI ŽODŽIAI

---

---

---

---

---

## 6.2 Tarptautiniai žodžiai ir jų kirčiavimas

2. Sukirčiuokite duotus žodžius. Jums nežinomus žodžius išrašykite ir, naudodamiesi *Tarptautinių žodžių žodynu* bei mokytojo (-os) pagalba, išsiverskite.

Rajonas, karamelė, filosofas, etiketas, meras, žargonas, diplomatas, egzotika, emocija, forumas, fotelis, herojus, arterija, universitetas, istorija, jodas, kalorija, depresija, fakultetas, pedagogas, kontrolė, kopija, meras, mikrofonas, modelis, monologas, motoras, parodija, pomidoras, prokuroras, kosmetika, logopedas, manevras, objektas, šedevras, kontekstas.



NEŽINOMI ŽODŽIAI



## 6.2 Tarptautiniai žodžiai ir jų kirčiavimas

3. Parašykite penkis sakinius apie mokyklą, pavartokite kuo daugiau tarptautinių žodžių.

1. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

3. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

4. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

5. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

